

Udsendte høringsvar

Høringsvar 1

Kære Vanderen

Mange tak for dit høringsvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringsvar.

Det her er svært:

Der er nu gået en måned og INGEN har indtil nu lagt noget ind på "bliv hørt" omkring bæredygtigt affaldssortering.

Jeg forstår ikke forordet til denne høring. Hvilket et sprog er den skrevet på??

Forordet er endnu ikke udarbejdet, idet der er praksis for, at forord til planer først udfærdiges, når selve planindholdet er fastlagt. Den angivne tekst er en såkaldt "mumletekst", som man bruger som fyldtekst for at vise det grafiske udtryk. Det burde vi have tydeliggjort, så man ikke kom i tvivl.

Kunne man ikke lave en pixi udgave for almindelige borgere angående affaldssortering?? Jeg tvivler på, at mange borgere på Frederiksberg læser

visionerne om bæredygtig affaldssortering. Er der bare et embedsmand skriv?? Kommunikation er vanskelig, men det må handle om at nå den

almindelige borger.

Ressource- og Affaldsplan 2026 er en overordnet plan for, hvad der skal ske på affaldsområdet på Frederiksberg i de kommende år. Kommunen er forpligtet til at lave en plan, og den kan så fungere som et arbejdsdokument for kommunens medarbejdere på affaldsområdet. Samtidig skal planen give mulighed for, at interesserede kan følge med og deltage i debatten. Der er ikke planlagt en pixiudgave af planen, men de forskellige indsatser i planen vil løbende blive formidlet til borgerne i takt med at de bliver konkretiserede og implementerede. Blandt andet udgiver vi Magasin Genbrug, som er et magasin med nyheder og gode råd om affaldssortering, genbrug og genanvendelse på Frederiksberg. Magasinet skal husstandsomdeles og lægges ud på caféer, biblioteker og lignende.

En ting er en Frederiksberg strategi, noget andet er at løfte filosofien op på landsplan, Europæisk plan, Verdensplan.

Lad mig tage to eksempel:

Batterier...

Forbyd almindelige batterier NU. Lad en lov tvinge alle til at bruge genopladelige batterier.

Tekstiler - hvad med mindre forbrug i stedet for bare bedre sortering? For mig handler det om en livsfilosofi

Det er rigtigt, at der kan gøres meget mere på nationalt niveau, i EU og globalt for at fremme forebyggelse af affald. Og at det blandt andet handler om hvordan love, regler og andre strukturelle forhold kan påvirke den enkeltes livsfilosofi. Det er nogle meget store spørgsmål. Den aktuelle plan har fokus på kommunens indsatser.

I stedet for tal på tal, flere praktiske råd.

Side 41/42 foto

Får jeg sådan et hjemme køleskab med huller til at sortere de 10 forskellige ting?

Nej kommunen kan ikke bestemme hvilke møbler borgene skal have i borgernes egne hjem. Billedet er af et sorteringsskab, der står på rådhuset. Planen beskriver kommunens planlagte indsatser, og konkrete tiltag, råd og vejledning kommer løbende i perioden, fx i Magasin Genbrug.

Hvordan skal jeg og andre borgere sortere hjemme?? Jeg har brug for flere jordnære regler for at kunne forstå og inkorporere de flotte mål, som kommunen beskriver. Er det mig der er dum, eller kunne visionen gøres tilgængelig for almindelige borgere på en enklere måde? Jeg vil jo gerne medvirke til et bæredygtigt samfund, men for mig er det mere kompliceret end som så.

Det er komplekst, så vi forstår godt dine frustrationer. Ressource- og Affaldsplan 2026 er en overordnet plan for, hvad der skal ske på affaldsområdet på Frederiksberg i de kommende år. Kommunen er, som alle andre kommuner, forpligtet til at lave en sådan plan. Planen udgør den overordnede, politiske besluttede strategiske ramme for kommunes indsats. Planen skal således via konkrete tiltag omsættes i handling. Planen udgør derfor ikke kommunes direkte kommunikation eller vejledning til borgerne om, hvordan man skal gøre i praksis. Planen giver baggrunden herfor, herunder hvilke målsætninger, det er tanken at opfylde med konkrete tiltag og handlinger. Det bør naturligvis tydeliggøres i planen, fx i planens forord.

Fra kommunen formidler vi løbende fx sorteringsguider til at hænge på køleskabet, gode råd og forslag til indretning i køkkener, bedre skiltning på beholdere og til skralderum og så tilbyder vi, at den enkelte ejendom/gård kan få besøg af kommunens genbrugsguider, som kan vejlede om sortering og løsninger. Desuden har kommunen en AffaldsABC, hvor alle slags affald kan slås op

(affald.frederiksberg.dk/SorteringsGuide). Vi udgiver også Magasin Genbrug med gode råd og vejledning.

F.eks. sorterer jeg ikke fødevarer, fordi det kommer til at lugte, før jeg har fyldt den grønne spand og desuden har jeg svært ved at forstå, at grønt affald skal fragtes langt væk.

Det er helt i orden – også i et miljømæssigt perspektiv – at gå ned med madaffald før spanden og posen er fyldt. Kommunen gør meget ud af at vælge nogle poser, der til enhver tid er de mest miljørigtige. De nuværende poser er lavet af blandt andet genanvendt plast. Plasten tages sorteres fra på anlægget og mest muligt af plasten genanvendes igen. Fremadrettet går kommunen muligvis over til nogle andre poser, der er lavet uden brug af fossilt olie, og som nedbrydes let, hvis små rester af pose kommer ud på markerne sammen med det behandlede madaffald.

I forhold til kørsel er der lavet mange miljømæssige beregninger som viser, at det godt kan betale sig at sortere madaffaldet i poser, selvom madaffaldet skal køres endog meget langt. Det er vigtigt at få næringsstofferne fra madaffaldet tilbage til jorden og det kommer de ikke, hvis vi brænder madaffaldet.

Borger-samspil er godt, især hvis borgerne gider at spille med.

Det er helt korrekt. Derfor også rigtig mange tak for det bidrag du har givet i form af høringssvar på den kommende Ressource- og Affaldsplan!

Høringssvar 2

Kære Vanderen

Mange tak for dit høringssvar nr. 2.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Mærkeligt at være den første, der har kommentarer på " BLIV HØRT " om affald.

En ting er den løbende dialog med borgere, noget andet er at komme ned på et niveau, hvor det handler om, hvad jeg gør hjemme i min lejlighed.

Forord til affaldssortering er på et sprog, som jeg slet ikke ved hvad er, men det kan jo bevirke, at borgere siger: Undskyld, hvad handler det om? Hvilke borgere har lyst til at læse 52 sider - altså indtil nu - ingen.

Forordet er endnu ikke udarbejdet, idet der er praksis for, at forord til planer først udfærdiges, når selve planindholdet er fastlagt. Den angivne tekst er en såkaldt "mumletekst", som man bruger som fyldtekst for at vise det grafiske udtryk. Det burde vi have tydeliggjort, så man ikke kom i tvivl.

Det er svært ikke at nikke til de forslag, der beskrives - fornuftigt - men en ting er en beskrivelse med en masse kloge ord og tal. Og rent faktisk en farvekode, der også fortæller, at nogle mål kan blive svære at nå. Men hvor er jeg - altså lige netop mig - henne? Jeg har jo bare et køkken, hvor jeg skal sortere, men hvordan skal jeg gøre det? Jeg kigger rundt i mit køkken, under min vask og jeg ved bare ikke, hvordan jeg skal leve op til ønsker og mål.

Ressource- og Affaldsplan 2026 er en overordnet plan for, hvad der skal ske på affaldsområdet på Frederiksberg i de kommende år. Kommunen er, som alle andre kommuner, forpligtet til at lave en sådan plan. Planen udgør den overordnede, politiske besluttede strategiske ramme for kommunes indsats. Planen skal således via konkrete tiltag omsættes i handling. Planen udgør derfor ikke kommunes direkte kommunikation eller vejledning til borgerne om, hvordan man skal gøre i praksis. Planen giver baggrunden herfor, herunder hvilke målsætninger, det er tanken at opfylde med konkrete tiltag og handlinger. Det bør naturligvis tydeliggøres i planen, fx i planens forord.

Fra kommunen formidler vi løbende fx sorteringsguider til at hænge på køleskabet, gode råd og forslag til indretning i køkkener, bedre skiltning på beholdere og til skralderum og så tilbyder vi, at den enkelte ejendom/gård kan få besøg af kommunens genbrugsguider, som kan vejlede om sortering og løsninger. Desuden har kommunen en AffaldsABC, hvor alle slags affald kan slås op (affald.frederiksberg.dk/SorteringsGuide). Vi udgiver også Magasin Genbrug med gode råd og vejledning.

Hånden på hjertet, madaffald har jeg opgivet at sortere, for der går tid før jeg som enlig, får fyldt den grønne spand. Og så bliver grønt affald kørt til Fyn - så vidt jeg ved – Det generer mig.

Det er helt i orden – også i et miljømæssigt perspektiv – at gå ned med madaffald før spanden og posen er fyldt. Kommunen gør meget ud af at vælge nogle poser, der til enhver tid er de mest miljørigtige. De nuværende poser er lavet af blandt andet genanvendt plast. Plasten tages sorteres fra på anlægget og mest muligt af plasten genanvendes igen. Fremadrettet går kommunen muligvis over til nogle andre poser, der er lavet uden brug af fossilt olie, og som nedbrydes let, hvis små rester af pose kommer ud på markerne sammen med det behandlede madaffald.

I forhold til kørsel er der lavet mange miljømæssige beregninger som viser, at det godt kan betale sig at sortere madaffaldet i poser, selvom madaffaldet skal køres endog meget langt. Det er vigtigt at få næringsstofferne fra madaffaldet tilbage til jorden og det kommer de ikke, hvis vi brænder madaffaldet.

Samme mål for folk, der bor i villa og lejlighed. Men der er reelt en forskel i antal skridt, hvis skraldespandene står lige foran hoveddøren eller ret langt væk fra boligen. Jeg kender folk, der ikke fysisk magter at gå hen til skraldeskur ret langt væk fra bolig. I notat fra kommunen taler man om at gøre børn, gymnasieelever og borgere klogere på affaldssortering. Måske skulle der også stå ældre, for de kan have vanskeligheder, der gør det svært med affaldssortering. Og her tænker jeg på fysik og motorik. Og undskyld, men der vil også bære ældre, der rent kognitiv ikke forstår de nye mål.

Eksempel: mand med ny indopereret hjerteklap, der i foråret 2020, da nedfaldsskakt blev lukket, måtte sætte sig ind i sin bil, starte den og køre til affaldsrummet. Når jeg med stort besvær skal klappe en papkasse sammen. Mine hænder kan ikke, jeg må bruge mine fødder. Men på et tidspunkt vil fødderne heller ikke kunne klare at trampe på pap.

Det er en rigtig god pointe, at kommunen skal have indsatser målrettet specifikt til de ældre i forhold til affaldssortering. Mange tak. Det vil blive taget med i det videre arbejde for at nå målene og formentlig også skrevet ind i den endelige Ressource- og Affaldsplan.

Et lille tip i forhold til papkasser: Papkasser der er sat sammen med tape kan man let skære op og klappe sammen. Man vender papkassen med bunden op, skærer et snit langs med midten af tapestrimmelen og dernæst på tværs af tapestrimmelen i hver ende helt henne ved kanten af bunden. Så kan man klappe kasse sammen uden at skulle trampe på den, eller bruge mange kræfter.

En ting er målet med affaldssortering, noget andet er vejen til at nå målet. Nogle problemer bør ikke løses kommunalt, men på et højere niveau.

Hvad med f.eks at forbyde batterier og kun tillade genopladelige batterier. Eller hvad med at sætte forbrug af tøj ned.

Det er rigtigt set, at der kan gøres meget mere på nationalt niveau, i EU og globalt for at fremme forebyggelse af affald. Og at det blandt andet handler om hvordan love, regler og andre strukturelle forhold kan påvirke den enkelte til fx at nedsætte sit forbrug af tøj. Frederiksberg Kommune arbejder for øget forebyggelse, genbrug og genanvendelse på kommunalt niveau, men forsøger også via netværk og fx høringsvar på nationale planer og bekendtgørelser, at påvirke på et højere niveau.

Jeg tror, at mange borgere aldrig kommer til at deltage i den løbende dialog om affaldssortering. Da jeg var barn, var der små bøger der hed pixi bøger. Jeg har brug for en vejledning, der fortæller, hvad lige netop jeg skal gøre for at leve op til kommunens affaldssortering mål. Jeg ønsker at være positiv over for affaldssortering og kan sagtens se endemålene. Men jeg har brug for en

støttepædagog, der ikke kun taler i tal og procenter, men som fortæller mig, hvad jeg skal gøre i hverdagen og hvad min hjemmehjælp skal gøre for at leve op til kommunens affalds- ønsker og krav. Hvor meget tid skal hjemmehjælpen tage fra mig og mine behov, for at gøre kommunen og verden glad? Det her handler om borgernes engagement - de 52 sider - hjælper de eller gør de det bare svært at lave affaldssortering??

Puha, kom med gode råd nede på hverdagsniveau.

Tak.

Selv mange tak.

Fra kommunen formidler vi løbende fx sorteringsguider til at hænge på køleskabet, gode råd og forslag til indretning i køkkener, bedre skiltning på beholdere og til skralderum og så tilbyder vi, at den enkelte ejendom/gård kan få besøg af kommunens genbrugsguider, som kan vejlede om sortering og løsninger. Desuden har kommunen en AffaldsABC, hvor alle slags affald kan slås op (affald.frederiksberg.dk/SorteringsGuide). Vi udgiver også Magasin Genbrug med gode råd og vejledning.

Høringssvar 3

Kære Susse Kristiansen

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Som skrevet i de tidligere høringssvar er det en overvældende opgave at læse planen igennem. Det der optog mig mest var forordet, som var skrevet på latin.

Forordet er endnu ikke udarbejdet, idet der er praksis for, at forord til planer først udfærdiges, når selve planindholdet er fastlagt. Den angivne tekst er en såkaldt "mumletekst", som man bruger som fylde tekst for at vise det grafiske udtryk. Det burde vi have tydeliggjort, så man ikke kom i tvivl.

Jeg går i høj grad ind for affaldssortering, men det fungerer dårligt. For det første bor jeg i en lille lejlighed, hvor pladsen er trang. Jeg aner ikke hvor jeg skal gøre af alle de affaldsspande som det kræves for at kunne sortere plast, metal, papir, batterier, pap, madaffald, glas og restaffald. Jeg sorterer det, lidt i udvalg.

Dertil kommer, at der ikke skal meget til, for at afhentningen af affaldet bliver ustabil. Spandene bliver kun tømt når de er fyldte. Hvis de ikke bliver tømt og de så når at blive overfyldt inden næste tømning, bliver de slet ikke tømt. Så sejler vores affaldsplads i ejendommen til gene for alle – også skraldemændene, som så ikke tømmer det de ikke kan komme til.

Jeg mangler ideer til, hvordan små husstande kan affaldssortere, når de ikke har plads til at gøre det på og en stabil afhentning af affald.

Ressource- og Affaldsplan 2026 er en overordnet plan for, hvad der skal ske på affaldsområdet på Frederiksberg i de kommende år. Kommunen er, som alle andre kommuner, forpligtet til at lave en sådan plan. Planen udgør den overordnede, politiske besluttede strategiske ramme for kommunes indsats. Planen skal således via konkrete tiltag omsættes i handling. Planen udgør derfor ikke kommunes direkte kommunikation eller vejledning til borgerne om, hvordan man skal gøre i praksis. Planen giver baggrunden herfor, herunder hvilke målsætninger, det er tanken at opfylde med konkrete tiltag og handlinger. Det bør naturligvis tydeliggøres i planen, fx i planens forord.

Fra kommunen formidler vi løbende fx sorteringsguider til at hænge på køleskabet, gode råd og forslag til indretning i køkkener, bedre skiltning på beholdere og til skralderum og så tilbyder vi, at den enkelte ejendom/gård kan få besøg af kommunens genbrugsguider, som kan vejlede om sortering og løsninger. Desuden har kommunen en AffaldsABC, hvor alle slags affald kan slås op (affald.frederiksberg.dk/SorteringsGuide). Vi udgiver også Magasin Genbrug med gode råd og vejledning.

Skraldemanden skal tømme beholderen hver gang på de korrekte tømmedage, også hvis der kun er lidt i beholderen. Det er netop for at undgå overfyldninger, som du beskriver. Hvis der ikke bliver tømt, skal I melde manglende tømning på selvbetjeningen på kommunens hjemmeside: <https://www.frederiksberg.dk/borger/miljoe-og-affald/affald-og-genbrug/affald-fra-boligforeninger> Det er vigtigt at I melder det hver gang I oplever, at der ikke bliver tømt. Det er kommunens eneste måde finde ud af det og gøre noget ved det.

Mængden af affald bør begrænses i den anden ende. Det er fint med genbrug, men det vil være nødvendigt af afbryde affaldets fødekæde fra start. Oplysning om alternativ emballering ville være en start.

Det er rigtigt set, at der kan gøres mere i forhold til at forebygge affald, bl.a. ved design af produkter og emballage. Idéen om at oplyse borgerne om hvordan man selv kan købe ind for at undgå unødige emballage er rigtig god. Det vil vi tage med videre. Mange tak.

Husk også at medregne (offentlige) institutioner på Frederiksberg. Der er sikkert meget at hente alene på madaffald.

Ja det er helt rigtigt og også noget som kommunen har stort fokus på.

Høringssvar 4

Kære Schwaner

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Der er efter min mening tale om skrivebordsarbejde som ikke med nogen rimelighed kan forventes implementeret generelt og især ikke i etageejendomme uden at beboere generes i et omfang som ikke står mål med resultatet. Det drejer sig efter min mening om at fjerne alt unødigt plast emballage. Det er sjældent nødvendigt at der er op til 3-4 lag plast, bakker, wrap, pose osv om en enkelt vare.

Det er en rigtig god idé at undgå emballage, når og hvor man kan. Men noget emballage kan tjene et godt formål. Fx kan emballage om fødevarer forlænge fødevarernes holdbarhed og dermed begrænse madspild. Derfor kommer vi ikke ud over, at der vil være noget emballage tilbage, som skal sorteres til genanvendelse.

Sortering til genanvendelse kan måske være besværligt, men det er vigtigt for at bevare ressourcerne til nuværende og kommende generationer. Det vi ikke sorterer, bliver brændt af, og selvom der kommer varme ud af det, går mange af ressourcerne tabt for altid. Derfor står anstrengelserne bestemt mål med resultatet.

Planens indsatser og mål er meget ambitiøse, så du har ret i, at der ligger et stort arbejde i at implementere dem. Det er dog også realistisk, hvis alle – kommune, borgere og virksomheder - hjælper til og gør deres del. Det skal desuden bemærkes, at formålet med den aktuelle plan ikke er, at komme med konkret vejledning. Formålet er at beskrive de overordnede indsatser fra kommunen.

Vedr. batterier og elektronik, er det da oplagt at kræve at leverandøren/importøren/butikken tilbyder en returordning. Det fungerer fint, mig bekendt med flaske og dåsepant.

Pantsystemet fungerer rigtig godt, men det er en statslig beslutning om hvad der skal være omfattet af pantordninger. Det kommunen kan, er at stille beholdere til rådighed for borgerne, så

tæt som muligt på borgernes bopæl, så man fx ikke er nødt til at tage på genbrugsstationen for at sortere til genanvendelse.

Vores moderne kraft-varmeværker er eksperter i at sortere det indkomne affald, så inden der besluttet drastiske eller tåbelige upraktiske ordninger så tag lige en dialog med affaldsmotagerne.

Frederiksberg Kommune er medejer af ARC ("Amager Ressourcecenter"), der både brænder vores restaffald og administrerer genbrugspladserne, så dem er vi i tæt dialog med.

Vi følger de teknologiske muligheder tæt. Der findes anlæg, der kan eftersortere affald, der er blandet sammen. Desværre er teknologien ikke langt nok endnu, til at det kan erstatte affaldssortering. De materialer der kommer ud af anlæggene er af markant dårligere kvalitet, end det der er sorteret hjemme i boligerne. Derfor kan sortering på anlæg være et supplement, men ikke erstatte affaldssortering som det er nu.

Høringssvar 5

Kære Klaus Folmann

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til dit høringssvar.

Jeg er som borger ikke interesseret i afhentning af dagrenovation tidligt om morgenen. Det prøvede vi for en del år siden, kl. 4 kom skraldebilen, læssede affald op og trådte speederen i bund, så affaldet blev malet. Alle blev vækket kl 4 om morgenen. Efter mange klager blev starttidspunkt ændret til kl. 8. Hvis vi skal have nye tidpunkter for afhentning, skal de ligge mellem kl. 8 og kl. 20. Jeg ved at jeg taler for mange.

Den 1. februar 2021 startede pilotprojekt med afhentning af affald fra henholdsvis kl. 3 og kl. 5 om morgenen.

Resultaterne pegede på, at de økonomiske effekter ved afhentning af affald tidligt om morgenen ikke stod mål med ulemperne. Dels var den forventede tidsmæssige besparelse mindre end antaget, dels var belastningen for skraldemændenes arbejdsmiljø og trivsel større end forventet. Gener i forhold til borgernes nattesøvn talte også imod at indføre tidlig udkørsel af skraldebiler som en permanent ordning. Derfor blev pilotprojektet indstillet den 24. marts 2021, tre måneder tidligere end planlagt.

Høringssvar 6

Kære Jørn Nørgaard Christensen

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Jeg har læst Ressource- og Affaldsplan 2026.

Forordet med "random" tekst skulle nok bare have stået blank eller med en linie om, at forordet kommer senere.

Forordet er endnu ikke udarbejdet, idet der er praksis for, at forord til planer først udfærdiges, når selve planindholdet er fastlagt. Den angivne tekst er en såkaldt "mumletekst", som man bruger som fyldtekst for at vise det grafiske udtryk. Det burde vi have tydeliggjort, så man ikke kom i tvivl.

Jeg bor i en boligforening, hvor vi har store vogne under affaldsskakter og i vores affaldsgård og knap så store vogne til elektronik, metal og madaffald. Vognenes størrelse passer fint til vores boligforening. Jeg tror ikke, at det er en god idé at have samme vogn størrelse/ skraldespands størrelse til alle husstande. En villaejer har behov for noget mindre med flere rum i. En villaejer har heller ikke behov for skraldespande til alle typer affald. Vogne til plast, metal, elektronik og batterier kan f.eks. findes på centrale steder i nogle grupper i de enkelte villakvarterer.

Vi er meget opmærksomme på at tilpasse kapaciteten af beholderne til borgernes behov; både af hensyn til miljø, plads og økonomi. Kommunen og borgerne er dog fra 1. juli 2021 underlagt et nationalt krav om, at alle borgere skal kunne få hentet 9 typer affald ved deres bolig. De 9 typer affald er 1) papir, 2) pap, 3) plast, 4) metal, 5) glas, 6) madaffald, 7) farligt affald, 8) restaffald og 9) mad- og drikkekartoner. Fra 1. januar 2022 gælder det samme for en ny og 10. affaldstype: tekstiler. Kravet betyder, at kommunerne ikke kan vælge fx at opstille kuber til forskellige typer affald på centrale steder (Dog er der en undtagelse for glas, der fortsat gerne må indsamles via kuber). Hvor det overhovedet kan lade sig gøre, skal hver enkelt villa have sine egne beholdere. Det med størrelsen på beholderne kan løses ved at opdele beholderne i flere kamre og tømme dem op i skraldebiler, der har et tilsvarende antal kamre.

Det er ikke nogen god idé, at smide mad- og drikkekartoner sammen med plast affaldet, da det er svært at genbruge. Det må gå til restaffald.

Som nævnt ovenfor bliver det et nationalt krav fra juli 2021, at alle skal kunne sortere mad- og drikkekartoner. Det anlæg der i øjeblikket aftager plast fra Frederiksberg, kan godt tage imod mad- og drikkekartonerne. Mad- og drikkekartoner bliver eftersorteret og pakket for sig, ligesom platen generelt bliver eftersorteret i mange forskellige typer plast. Hver plasttype - og snart også mad- og drikkekartoner - bliver afsat til genanvendelse hver for sig. Mad- og drikkekartoner bliver afsat til anlæg, typisk i Tyskland og Sverige, hvor man kan adskille pap, plast (og også metal i de tilfælde hvor der fx er noget metal ved åbningen af kartonen). Pappet bliver genanvendt, da det typisk er en god kvalitet. Det er forskelligt, hvor langt anlæggene er kommet i forhold til at kunne genanvende plast og metal fra mad- og drikkekartonerne.

Nu er flamingo restaffald, det kan måske genbruges og skal så have sin egen vogn. I disse tider med stigende nethandel bliver mange varer leveret i papkasser med flamingo og plast og andet fyld materiale. I vores boligforening går det ikke så godt med at få pap, flamingo og plast skilt ad og få pap kassen revet i stykker. Frederiksbergs borgere har behov for at lære noget mere om at gøre det korrekt. Vi kan ikke nå til 100% genbrug, men et pænt stykke vej.

Der er ikke planer om at indsamle flamingo i en beholder for sig selv. Men det er planlagt i løbet af planperioden (planperioden løber til og med 2026) at undersøge muligheden for at indsamle flamingo sammen med noget andet affald. Dette med henblik på at få flamingo eftersorteret efter samme princip som mad- og drikkekartoner kan eftersorteres på et anlæg efter det er indsamlet sammen med plast. Det er også en mulighed, at flamingo kan sorteres på genbrugspladsen, som man i dag kan på en række genbrugsstationer, fx Borgervænget Genbrugsstation i København.

Høringssvar 7

Kære Sussi Crawford

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

I vores ejendom har vi gode forhold med et rum til diverse containere selvfølgelig skal det af og til indskærpes hvad der skal i hvor, ligeledes hvad der må komme i affaldsskakt som under ingen omstændigheder bør lukkes .

Det er en god pointe, at sorteringsreglerne for affald af og til bør gentages. Kommunen udsender Magasin Genbrug et par gange årligt. Som en del af magasinet vil der være en sorteringsvejledning, som man kan rive ud og evt. sætte op på sit køleskab (Magasin Genbrug er et

magasin med nyheder og gode råd om affaldssortering, genbrug og genanvendelse på Frederiksberg).

Skakten er tættere på end de øvrige affaldsbeholdere, som typisk står i et skur eller et andet sted i baggården ved etageejendomme. Derfor kan det være fristende at smide affald i skakten, som kunne have været sorteret. Det betyder, at mere affald formentlig vil blive sorteret, hvis skaktene nedlægges. Det er baggrunden for, at kommunen kan se en miljømæssig fordel ved at lukke skakte og derfor vil bakke op om ejendomme, der ønsker at lukke skakte. Beslutningen ligger dog fortsat hos den enkelte ejendom.

Tanken om endnu mere sortering i ens egen bolig er utænkelig, det må evt komme med senere nybygninger med plads til det.. det kan også blive et stort problem for kommunens ældre og kan resultere i endnu mere hjælp fra det offentlige til at tømme affaldet.

Fra 1. juli 2021 bliver det et nationalt krav, at alle borgere skal kunne få hentet 9 typer affald ved deres bolig. De 9 typer affald er 1) papir, 2) pap, 3) plast, 4) metal, 5) glas, 6) madaffald, 7) farligt affald, 8) restaffald og 9) mad- og drikkekartoner. Fra 1. januar 2022 gælder det samme for en ny og 10. affaldstype: tekstiler. På Frederiksberg sorterer borgerne allerede i de første 8 typer affald. Man skal derfor kun vænne sig til at sortere 9) mad- og drikkekartoner og 10) tekstiler.

Mad- og drikkekartoner skal man sortere i den samme beholder som plast, dvs. der er ikke behov for en ekstra beholder i boligen eller i affaldsskuret. Hjemmehjælpere behøver heller ikke sætte tid af til at gå ned med flere typer affald, end det er tilfældet i dag – der vil bare ligge nogle mad- og drikkekartoner sammen med plasten.

Mad- og drikkekartonerne bliver efterfølgende sorteret i sin egen kategori på et anlæg. Når der er tilstrækkelig mange mad- og drikkekartoner bliver de sendt videre til genanvendelse på et andet anlæg, typisk i Tyskland eller Sverige.

Miljøstyrelsen er endnu ikke kommet med nærmere retningslinjer for hvordan tekstiler skal sorteres.

Høringssvar 8

Til Frederiksberg Ældreråd

Mange tak for jeres høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i høringssvaret.

Visioner om 100% bæredygtig affaldssortering

Kommunen har lagt 52 sider ud under fanen "Bliv hørt" ud fra tanken om at ville være i løbende dialog med borgerne i kommunen. Men vi stiller os tvivlende over for, hvilke borgere der læser så mange sider, som mest er skrevet med mange tal og procenter. Forordet forstår vi simpelthen ikke.

Ressource- og Affaldsplan 2026 er en overordnet plan for, hvad der skal ske på affaldsområdet på Frederiksberg i de kommende år. Kommunen er, som alle andre kommuner, forpligtet til at lave en sådan plan. Planen udgør den overordnede, politiske besluttede strategiske ramme for kommunes indsats. Planen skal således via konkrete tiltag omsættes i handling. Planen udgør derfor ikke kommunes direkte kommunikation eller vejledning til borgerne om, hvordan man skal gøre i praksis. Planen giver baggrunden herfor, herunder hvilke målsætninger, det er tanken at opfylde med konkrete tiltag og handlinger. Det bør naturligvis tydeliggøres i planen, fx i planens forord, der aktuelt består af en såkaldt "mumletekst", idet der er praksis for, at forord til planer først udfærdiges, når selve planindholdet er fastlagt. Vi burde have skrevet det, så man ikke kom i tvivl.

De forskellige indsatser i planen vil løbende blive formidlet til borgerne. Blandt andet skal Magasin Genbrug udkomme igen (Magasin Genbrug er et magasin med nyheder og gode råd om affaldssortering, genbrug og genanvendelse på Frederiksberg). Det betyder, at selvom man ikke har læst selve planen, vil man som borger løbende blive informeret og få mulighed for at gå i dialog med kommunen.

Som Ældreråd kan vi kun være enige om målet om en 100% bæredygtig affaldssortering. Vi tænker også på, hvordan vi leverer samfundet videre til børn og børnebørn. Det er vigtigt for os. Vi kan konstatere, at der er forskellige farvekoder i materialet, der siger noget om, hvorvidt det er let eller svært at nå målet om affaldssortering inden for forskellige delgrupper, og hvilken økonomisk indsats det kræver. Vi ønsker at forstå de konkrete udgifter og efterfølgende besparelse, der vil være for miljøet og kommunekassen, når den bæredygtige affaldssortering er gennemført.

Økonomiske og miljømæssige omkostninger og besparelser er et komplekst regnestykke med mange ubekendte og hvor det er nødvendigt at tage mange forbehold. Helt overordnet kan man sige:

- 1) Forebyggelse repræsenterer den største besparelse både for miljøet og økonomisk, idet forebyggelse betyder, færre varer skal produceres og mindre affald skal samles ind. Omvendt kan der være udgifter for kommunen forbundet med at fremme forebyggelse. Fx oplysningskampagner eller etablering af bytteordninger.
- 2) Den største udgift ved affaldshåndtering er indsamlingen ude ved borgerne, da det kræver meget mandskab og dyre lastbiler.

- 3) Jo mere affaldet skal sorteres, des større tab er der i beholderkapacitet, fordi beholderne hver især – ideelt set - kun fyldes næsten op lige inden tømning (så overfyldninger undgås). Og fordi sammenblandet affald typisk komprimerer sig mere i beholderne, idet affaldsstykkerne har mange forskellige former, størrelser og vægt.
- 4) 2) og 3) betyder tilsammen, at der er større økonomiske omkostninger ved øget sortering. Til gengæld er der også en stor miljøgevinst i og med, at affaldet genanvendes og ressourcerne dermed cirkuleres i stedet for at gå tabt og producerer CO₂ ved forbrænding.
- 5) På lidt længere sigt forventes det, at materialerne i sorteret affald (fx plast, pap, etc.) i endnu højere grad end i dag vil indgå i produktion af nye produkter. Man vil blive bedre til at genanvende, og man vil kunne lave produkter, der er stadig mere værd. Det gælder i høj grad også for madaffaldet, hvor der forventes at være stort potentiale for bedre udnyttelse af det organiske materiale til fx medicin, dyrefoder mv. Det vil på sigt forventeligt betyde en øget indkomst ved salg af de sorterede genanvendelige materialer.
- 6) Dele af genanvendelsesindustrien satser også på at udvikle bedre anlæg til eftersortering af affaldet, så man måske på sigt kan blande flere typer affald sammen, uden at kvaliteten af genanvendelsen forringes, som er tilfældet i dag. Indsamlingsomkostningerne bliver typisk lavere, når flere typer affald indsamles sammen jf. 3).

Samlet set betyder 2), 3) og 4), at kommunen (og dermed borgerne) står overfor højere udgifter til affaldshåndtering i de kommende år. Det er en økonomisk investering i mere sortering og genanvendelse og dermed en miljømæssig gevinst.

5) og 6) kan betyde både økonomiske og miljømæssige gevinster på sigt, når sorteringen til genanvendelse er øget, og markedet for genanvendt materiale for alvor er kommet i gang.

Mange af de overordnede mål bør ikke kun ses ud fra en enkelt kommune, men i en større målestok – på landsplan. Vi ser meget gerne, at kommunen fokuserede intenst på visse områder.

Vi foreslår f.eks. genopladelige batterier, som må kunne erstatte de nuværende batterier. Men det er jo noget, der skal løftes højere op end blot på kommunalt plan.

Det er rigtigt, at der kan gøres meget mere på nationalt niveau, i EU og globalt for at fremme forebyggelse af affald. Formålet med Ressource- og Affaldsplan 2026 er at beskrive de overordnede indsatser i Frederiksberg Kommune.

Vi frygter, at den nye affaldssortering vil skabe problemer for nogle ældre borgere. F.eks. når der ikke må bruge affaldsskakt længere, vil det at smide affald ud blive vanskeligere for nogle skrøbelige ældre. Det, at man skal kunne nå sin skraldespand i gåafstand, er vel næppe et problem for unge, men det kan det være for nogle skrøbelige ældre med forskellige skavanker.

For nogle ældre vil det at skulle sortere i 10 forskellige spande måske blive vanskeligt på flere planer.

Er det hjemmehjælpen, der skal ned med de forskellige poser og spande hos de ældre, i hvis hjem de kommer, og således bruge den ældres kostbare hjemmehjælpstid på affaldssortering? Vi

foreslår derfor – ud fra tanken om længst muligt i eget hjem – at man visiteres til en ekstra ydelse, hvis hjemmehjælpen bliver pålagt nye opgaver med at sortere og bringe skrald ned til genbrugsbeholderne.

I Frederiksberg Kommune sorterer vi allerede 1) papir, 2) pap, 3) plast, 4) metal, 5) glas, 6) madaffald, 7) farligt affald, 8) restaffald. Det nye bliver 9) mad- og drikkekartoner og 10) tekstiler.

Mad- og drikkekartoner skal forventeligt i beholderen til plast, dvs. der kommer ikke en ekstra beholder, hverken i lejligheden eller nede i gården.

Tekstiler vil fra 2022 kunne afleveres tættere på boligen, som supplement til genbrugsstationen og genbrugsbutikken, hvor tekstiler skal afleveres i dag.

Dermed bliver kravene fremadrettet ikke markant anderledes end de er i dag.

Affaldsskakte udgør en udfordring i forhold til at højne sortering og fremme genanvendelse fordi skakten er tættere på, så det kan være fristende at smide næsten alt affald i skakten, som kunne have været sorteret. Det betyder, at mere affald formentlig vil blive sorteret, hvis skaktene nedlægges. Det er baggrunden for, at kommunen kan se en miljømæssig fordel ved at lukke skakte og derfor vil bakke op om ejendomme, der ønsker at lukke skakte. Beslutningen ligger dog fortsat hos den enkelte ejendom. Vi er opmærksom på, at der kan være en udfordring for de, der har nedsat mobilitet.

Der vil formentlig være nogle ældre og andre, der ikke formår at leve op til de nye affaldssorteringskrav. Hvad gør man, hvis der ikke sorteres korrekt?

Der findes allerede i dag en procedure, hvor den enkelte ejendom, der fejlsorterer, først får noget information og siden udsendes et fejlsorteringsgebyr, hvis ejendommen fortsat fejlsorterer. Det planlægges at denne procedure skal revideres – det vil dog formentlig stadig være med størst vægt på information og vejledning, fremfor gebyr. Dertil kommer den generelle dialogindsats, som I spørger ind til lige nedenfor.

Det ser ud til, at kommunen satser på undervisning til skolebørn, gymnasieelever og borgere, men måske skulle "ældre borgere" nævnes som en særskilt gruppe? Optræder affaldsguiderne på Seniordagen, hos Ældresagen og på biblioteket? Hvis man motiverer nogle ældre og sikkert også rigtig mange andre borgere, skal der laves en enkel guide, der på en klar måde fortæller om den håndgribelige del i projektet affaldssortering. Nede-på-jorden tankegang. Hvordan skal man rent praktisk sortere hjemme i sit køkken/sin lejlighed? Vi ved det ikke, men vil gerne vide det.

Fra kommunen formidler vi løbende fx sorteringsguider til at hænge på køleskabet, gode råd og forslag til indretning i køkkener, bedre skiltning på beholdere og til skralderum og så tilbyder vi, at den enkelte ejendom/gård kan få besøg af kommunens genbrugsguider, som kan vejlede om sortering og løsninger. Desuden har kommunen en AffaldsABC, hvor alle slags affald kan slås op

(affald.frederiksberg.dk/SorteringsGuide). Det er en god idé, at lade genbrugsguiderne besøge Ældresagen og deltage på Seniordagen! Tak for det. Det vil vi bestemt tage med i planlægningen.

Vi i Ældrerådet har mange opklarende spørgsmål, som vi på ingen måde har fået svar på ved at læse opslaget på "Bliv hørt". Det gælder givetvis ikke kun os ældre.

Lav en pixiudgave, der kommunikationsmæssigt på en enkel måde forklarer om kommunens intentioner med genbrugsplaner, og hvordan de skal udføres af den enkelte borger i praksis. Mål og procenter lyder rigtigt, vi vil jo gerne genbruge mere og passe på vores jord. Så vi er enige i kommunens lagsigtede sorteringsplaner.

Det er ikke planen, at kommunen vil lave en pixiudgave af Ressource- og Affaldsplanen, men der vil løbende blive gjort meget for at oplyse- og gå i dialog om konkrete tiltag på affaldsområdet i de kommende år. Vi er fra kommunens side meget glade for opbakningen til kommunens langsigtede sorteringsplaner!

En ting er målet for affaldssortering, noget andet er vejen til målet. Vi spørger – fordi vi ikke er fagfolk – om robotter i fremtiden vil kunne klare mere sortering på selve forbrændingsanstalten.

Amager Ressourcecenter (ARC) er et fælleskommunalt selskab, hvor Frederiksberg Kommune i fællesskab med København, Hvidovre, Tårnby og Dragør ejer forbrændingsanlægget på Amager. ARC driver også genbrugsstationerne for alle kommunerne i fællesskab, så borgerne i alle fem kommuner har adgang til alle genbrugsstationer i ARC's opland. Det er ved at blive afklaret med Miljøministeriet, om ARC også kan etablere og drive et anlæg, der eftersorterer på restaffaldet for at få de sidste materialer ud, inden resten går i forbrændingsovnene. Men selv hvis vi får sådan et anlæg, er det vigtigt at huske, at kvaliteten af genanvendelsen er væsentligt forringet, når affaldet først har været blandet sammen. Derfor er sortering på anlæg fortsat kun et supplement til sortering direkte ude hos borgerne og virksomhederne.

Heldigvis sker der rigtig meget inden for genanvendelsesindustrien i de her år, herunder i forhold til sorteringsteknologi, robotter mv. Derfor har vi også allerede nu muligheden for at indføre sortering af mad- og drikkekartoner *i samme beholder som plast*, hvorefter det sorteres fra hinanden på anlæg. På den baggrund er det ikke usandsynligt, at mere af affaldet på sigt vil kunne sorteres centralt på anlæg. Men indtil videre bliver kvaliteten af genanvendelsen forringet for meget.

På Ældrerådets vegne

Claus Kortzau, formand

Birgitte Franck, medlem af Ældrerådet

Høringssvar 9

Kære Lisbeth Groth

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Affaldssortering og genbrug er en svær ting, hvilket dette lange men grundige dokument også afspejler.

Det er fornuftigt at satse på at den unge generation vokser op med rutiner og gode vaner omkring sortering som det eneste rigtige.

Vi andre må ændre vores rutiner og vaner, og det bliver det svære. Men mange af os vil rigtig gerne aflevere en ren klode til vores børn og børnebørn, så vi skal også være med. Fordelen kan være, at den ældre generation faktisk voksede op med basale krav om at mindske unødvendigt forbrug: Sluk lyset efter dig, smid ikke mad ud, genbrug eller sy dit tøj om, stop strømperne mm. Så mon ikke generationerne kan inspirere hinanden.

Jo bestemt. Det er en rigtig god pointe og noget kommunen måske kan bygge videre på i forhold til netværk eller lignende.

Planen indeholder mange gode elementer, men de bliver svære at gennemføre, hvis der ikke afsættes tilstrækkelig med ressourcer til at bakke op omkring dem. Det gælder både tilstrækkelig med affaldscontainere, god mærkning og hyppig tømning, så de ikke flyder over, og affaldet derfor ender i restaffald.

Det er helt korrekt. Kommunen har stort fokus på at følge med og hele tiden tilpasse beholdere og tømme frekvenser efter behovet. Det er intentionen, at vi gennem hele planperioden vil blive stadig mere præcise med hensyn til kapacitet, selvom det er svært, fordi udviklingen går hurtigt. Samtidig vil der være fokus på skiltning, som jo er en forudsætning for, at borgerne ved, hvad der skal i de forskellige beholdere.

For så vidt angår økonomien, er der afsat midler til at kunne gennemføre initiativerne. Samtidig er det dog balanceret af en vis tilbageholdenhed og et kritisk blik på nytteværdien af forskellige indsatser med henblik på, at affaldsgebyret ikke skal stige unødigt.

Jeg undrer mig dog over, at det foreslås at nedlægge affaldssug (til de underjordiske storbeholdere). Selvom der skal sorteres mere, og der dermed blive mindre restaffald, er det ikke rimeligt at spille den affaldsplads under jorden.

Der er flere årsager til, at kommunen ønsker at udfase mobilsug. For det første er det temmelig energikrævende at tømme med de store sugebiler, hvilket betyder udledning af CO₂. For det andet er der mange tekniske problemer med mobilsug, bl.a. fordi de højest kan klare 15-litersposer. Det betyder, at kommunen har meget arbejde med at køre frem og tilbage med ekstra beholdere, så beboerne har et sted at smide affald ud, hvis fx mobilsuget er i stykker. For det tredje kan mobilsug signalere, at restaffald har en særstatus, eller er "finere" end det øvrige affald. Faren er, at man måske får mere lyst til at bruge et indkast til mobilsug, end de 'gammeldags' beholdere til de forskellige typer genanvendeligt affald. For det fjerde bliver der stadig mindre restaffald, fordi mere og mere affald kan sorteres til genanvendelse. Det betyder, at den pladsmæssige gevinst ved mobilsug bliver reduceret over tid.

Det foreslås at arbejde med en laboratorie model, hvor områder/borgere/gårdlaug o.l. indgår i forsøg inden nye tiltag sættes i værk. Det lyder som en rigtig god model, der bare skal sættes i gang.

Mange tak for opbakningen!

Affaldssorteringsguiderne gør i dag en stor og god indsats, som skal bevares og udbygges. De giver gode råd på et praktisk niveau.

Tusind tak for den positive tilbagemelding. Det er godt at blive bekræftet i, at genbrugsguiderne gør et godt og vigtigt stykke arbejde.

Vi fik engang et par gange om året et tidsskrift fra Kommunen med information om affald og sortering, og ikke mindst tips og tricks til hvordan det sorterede kan opbevares i et lille køkken, indtil det kommer ud i containeren. Det blad må gerne sendes ud igen. En elektronisk model er for nem at smide i papirkurven, men det er naturligvis et dilemma om man skal omdele endnu mere papir til borgerne.

Jeg er glad for at kunne skrive, at Magasin Genbrug (som tidsskriftet hedder) udkommer igen. Planlagt to gange om året. Det vil forventeligt blive distribueret i en papir udgave i slutningen af april eller starten af maj.

Kommunikationen og informationen til borgerne skal udbygges og italesættes på både kommunalt og statsligt niveau, men uden en praktisk opfølgning med sorteringsmuligheder på gader og veje,

ved offentlige arrangementer og i forbindelse med take away ændrer det næppe noget. Det kan lade sig gøre i

andre lande, som hvorfor ikke her? For eksempel kan Kommunen gå forrest med udformningen af et pantbelagt Frederiksberg glas/Frederiksberg kaffekrus i miljørigtige materialer. Cafeer og andre take away steder kan give panten tilbage ved aflevering, og sætte glas eller krus i cirkulation igen. Dette ses bl.a. i Tivoli, på Roskilde Festival; hvis de kan, kan vi også.

Sortering i det offentlige rum er bestemt et væsentligt element i forhold til at sikre sorteringsmuligheder på alle relevante steder, hvor affaldet opstår. Der blev indgået en national klimaafgørelse på affaldsområdet i juni 2020. Her var man bl.a. enige om at stille krav om sortering i det offentlige rum på travle steder i byerne. Kommunerne afventer de nærmere lovgivningsmæssige rammer for, fx hvilke typer affald der skal sorteres, og hvordan det skal finansieres. Det er dyrt at opstille beholdere i det offentlige rum, fordi de skal være meget robuste. Kvaliteten af affaldet fra det offentlige rum har andre steder vist sig at være meget ringe, og derfor er genanvendelsen ikke særlig god. Det er således ikke kun et spørgsmål om at opstille skraldespandene, men også om at borgere rent faktisk sorterer det ordentligt fra starten, og at det i sidste ende kan betale sig at genanvende. Derfor vil vi gerne gøre det rigtigt fra starten.

Idéen om et Frederiksberg-krus er god! I København har man været undervejs med en lignende idé, men den strandede vist på, at kaffebarerne ikke har kapacitet til at vaske så meget op, eller bruge tid på at tage imod krus og udlevere pant, som det ville kræve. Det betyder dog på ingen måde, at vi behøver at give op. Det er fx muligt, at pantbelagte krus kan fungere i specifikke institutioner eller ved kommunale events på Frederiksberg. Dette vil blive undersøgt nærmere i løbet af planperioden.

Dette er med håbet om en bedre affaldssortering og mere genbrug og genanvendelse.

Tak, det er et håb og en intention, som kommunen deler.

Høringssvar 10

Kære Theis Poulsen

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til dit høringssvar.

Affaldssortering er rigtig fint, og vi gør det allerede i meget stor udstrækning. Men afhentning af affald om natten vil være fuldstændig ubærligt og uacceptabelt. Afhentning og lastbil kørsel skal holdes inden for dagstimerne (kl. 8 - 20).

Den 1. februar 2021 startede pilotprojekt med afhentning af affald fra henholdsvis kl. 3 og kl. 5 om morgenen.

Resultaterne pegede på, at de økonomiske effekter ved afhentning af affald tidligt om morgenen ikke stod mål med ulemperne. Dels var den forventede tidsmæssige besparelse mindre end antaget, dels var belastningen for skraldemændenes arbejdsmiljø og trivsel større end forventet. Gener i forhold til borgernes nattesøvn talte også imod at indføre tidlig udkørsel af skraldebiler som en permanent ordning. Derfor blev pilotprojektet indstillet den 24. marts 2021, tre måneder tidligere end planlagt.

Hørings svar 11

Kære Seniorbo Frederiksberg

Mange tak for jeres høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til jeres høringssvar.

I et Seniorbofællesskab har man i fælleskab mulighed for at mindske affald og genudnyttelse visse ressourcer.

- ved fællespisning vil man kunne minimere madspild
- man kan være fælles om mange daglige ting og derfor mindske forbrug samt affald
- man vil kunne opbygge en intern bytteordning
- lave fælles indkøb i grøntsagskollektiver, så man undgår plastemballage
- benytte fælles kompostbeholdere så bortskaffelse af grønt affald minimeres.

Vi tror således på at et Seniorbofællesskab vil kunne være med til at skabe løsninger sammen og gøre byen mere bæredygtig.

I forhold til Verdensmål for bæredygtig udvikling vil vi stræbe mod at opfylde:

17. partnerskab for handling
12. forsvarligt forbrug og produktion
11. bæredygtige byer og lokalsamfund
3. sundhed og trivsel

Det er nogle rigtig spændende og meget relevante tanker I har gjort jer i forhold til realiseringen af Ressource- og Affaldsplan 2026 i relation til seniorbofællesskaber. Det kan kommunen kun bakke op om.

Høringssvar 12

Kære Lise Damsgaard Jørgensen/Krystalgårdens Bestyrelse

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Ressource- og Affaldsplan 2026 – Genbrugslaboratorium Frederiksberg - Høringssvar

Alle kan være enige om, at vi skal passe godt på vores nærmiljø både lokalt på Frederiksberg, i Danmark og verden generelt. Vi skal dog prøve lokalt at blive enige om, hvordan håndteringen kan foretages mest praktisk for den enkelte borger og for Frederiksberg Kommune.

Mål er fine, men de skal også være realistiske. Vi skal undgå unødige gener, som påvirker borgernes helbred og giver følgevirkninger, som skal afhjælpes af sundhedsvæsenet og finansieres over skatten. Samfundet er afhængigt af friske mennesker til at udføre dagens gøremål.

Sortering af 10 forskellige typer affald er voldsomt og kræver meget plads. Der må udtænkes løsninger i form af fleksible affaldscontainere, således at containerstørrelsen løbende kan tilpasses til en given affaldsmængde. I nogle år var der stort behov for papircontainere, da vi modtog mange gratisaviser og p.t. er det pap, idet stigende indkøb via internettet medfører flere papkasser, plast etc.

Kommunen tilpasser løbende beholderkapaciteten og tømmefrekvensen i forhold til behovet. Fx er vi gået fra tømning hver 2. uge til tømning hver uge på pap og plast. Aktuelt undersøger vi, om tømmefrekvensen skal sættes yderligere op til to gange pr. uge de steder hvor der vurderes at være et behov. Sideløbende reduceres kapaciteten til papir af præcis den årsag, som du beskriver.

Med flere sorteringsmuligheder betyder det også et større behov for afhentning. Der skal investeres i flere fleksible miljørigtige affaldsbiler, og en mere fleksibel bemanning og/eller mere mandskab, MEN afhentning som aften- og natarbejde mellem kl. 18.00 – 05.30 går ikke.

Planlægning med forskellige typer affaldsbiler, hvor afhentning for alle typer affald planlægges fleksibelt i dagtimerne, må være muligt også taget den almindelig færdsel i betragtning.

Personer med arbejde indenfor logistik bør kunne hjælpe med det.

Den 1. februar 2021 startede pilotprojekt med afhentning af affald fra henholdsvis kl. 3 og kl. 5 om morgenen.

Resultaterne pegede på, at de økonomiske effekter ved afhentning af affald tidligt om morgenen ikke stod mål med ulemperne. Dels var den forventede tidsmæssige besparelse mindre end antaget, dels var belastningen for skraldemændenes arbejdsmiljø og trivsel større end forventet. Gener i forhold til borgernes nattesøvn talte også imod at indføre tidlig udkørsel af skraldebiler som en permanent ordning. Derfor blev pilotprojektet indstillet den 24. marts 2021, tre måneder tidligere end planlagt.

I relation til betaling for en miljørigtig behandling af affald går det som regel kun en vej, og det er højere priser.

Prisen for genanvendeligt affald pr. husstand udgjorde

i 2020 kr. 1.053,75

i 2021 kr. 1.223,75 dvs. en stigning på kr. 170,00.

I henhold til informationen på opkrævningen "Kommunal ejendomsskat m.m. af fast ejendom 2021" er prisen et fast gebyr pr. husstand, som er ens for alle ejendomme (undtaget kollegieværelse, der betaler mindre). Gebyret dækker alle andre ordninger for affald og genbrug ved ejendommen, ude i byen og genbrugsstationer f.eks. madaffald, papir, pap, plast, metal, glas og farligt affald uanset, hvor meget borgerne bruger ordningerne. Det betyder reelt, at beboere i den enkelte ejendom kan sortere nok så flittigt uden egentlig at mærke en økonomisk fordel til den enkelte ejendom, p.g.a. øgede udgifter til håndtering af affald ude i byen og på genbrugsstationer.

Det økonomiske incitament til sortering, som det er skruet sammen i dag, ligger udelukkende i, at man kan betale mindre for restaffald, hvis man sorterer bedre og dermed har brug for mindre beholderkapacitet til restaffald. Der er dog en langsigtet gevinst ved at sortere affaldet. Jo større og renere mængder af affald til genanvendelse der bliver skabt, jo hurtigere bliver markedet til eftersortere og behandle affaldet, som ad åre nok vil betyde en lavere behandlingspris, og dermed lavere gebyr til borgerne.

Prisen for restaffald (dagrenovation og småt brændbart), som er fastsat for et beholderrumfang per 100 liter og ved ugentlig tømning, udgjorde

i 2020 kr. 640,00

i 2021 kr. 662,50 dvs. en stigning på kr. 22,50 per 100 liter.

I vores ejendom udgør udgiften i 2021 til restaffald ca. 33% og til genanvendeligt affald ca. 67% af den samlede udgift.

I planen er det samlede affaldsgebyr angivet til gennemsnitlig kr. 1.860,00 pr. husstand (vores ejendom ca. kr. 1.800,00) for 2021 med en forventet årlig stigning på kr. 120,00 pr. husstand frem til 2026.

Forudsætning for denne prisstigning anføres til at bygge på hidtidige erfaringer, som skulle vise, at mere genanvendelse betyder højere affaldsgebyr. Grunden hertil er kapacitetstab på beholdervolumen hver gang affaldet skal deles mere op, flere biler og mere mandskab til indsamling og en større dialogindsats mellem kommune og borgere.

Vi anbefaler, at kommunen vurderer muligheden for indførelse af et økonomisk incitament til, at affald sorteres effektivt lokalt af den enkelte borger ved den enkelte ejendom, hvilket kunne gøres ved en prisdifferentiering mellem restfald og genanvendeligt affald. Det er vigtigt, at den enkelte borger/ejendom kan opnå en konkret gevinst ved at gøre et effektivt sorteringsarbejde. Der henvises endvidere til det anførte virkemiddel under Mål 4.

Budgettet for Ressource- og Affaldsplan 2026 er lagt ud fra en gennemsnitsbetragtning. Det er ikke intentionen, at det økonomiske incitament, der findes i dag, skal bortfalde. Tværtimod, som det netop fremgår under mål 4. Yderligere økonomisk incitament til at sortere affald er bestemt noget, kommunen ønsker at fremme. Vi vil derfor også undersøge, hvad der konkret kan gøres inden for de nationale rammer, hvor affaldsgebyret for hver enkelt type affald skal afspejle de faktiske omkostninger til håndtering af lige netop den type affald.

Mål 2: En lettere adgang til sortering af alle typer affald Vi kan tilslutte os virkemidler som oftere tømning af relevante typer affald som f.eks. pap og plast., eksperimentere med forskellige beholdersammensætninger, m.v.

I ældre byggerier som vores er det ikke muligt at skaffe plads til nedgravning af containere, etablere centralsug eller anvende flere indendørs arealer til affaldsbeholdere. Overvej endvidere hvordan de hygiejnemæssige forhold skal håndteres for at undgå lugtgener, bakterier, virus etc.: Desuden skal det også overvejes hvem, der skal betale for anlægsudgiften og/eller mere ejendomsservice?

Der vil være en dialog mellem den enkelte ejendom og kommunen i forhold til, hvordan der kan gøres plads til alle sorteringsløsninger i rimelig afstand fra boligerne. Hygiejnemæssige forhold indgår rutinemæssigt i kommunens affaldsplanlægning, bl.a. i forhold til dialogen med beholderleverandører, afstandskrav mv.

For så vidt angår anlægsudgifter og evt. øget drift, påhviler det ejendommen. De steder hvor der i dag er mobilsug, har beboerne således selv betalt anlægsomkostningerne. Dog evt. med tilskud fra

puljer til områdefornyelse eller lignende. Det samme vil antagelig gøre sig gældende fremadrettet. Omkostninger til viceværter mv. påhviler også ejendommen.

Det er yderst vigtigt, at borgere har kort gåafstand til alle sorteringsordninger. Hvis kommunen vil etablere nedgravning af moderne containere bør det ske på offentlige arealer og kun påduttet de borgere, hvor det giver mening. Inspiration kan hentes fra Sloveniens hovedstad, Ljubljana.

Tak for tippet med Ljubljana. Det er endnu ikke undersøgt, hvad mulighederne er i forhold til etablering af sorteringsløsninger i det offentlige rum på Frederiksberg.

Kommunen bør stille krav til nye byggerier og til bygninger som omdannes til boligformål at etablere nedgravet containere, da evt. meromkostning er begrænset i de tilfælde, og det kan medtages i planlægningen/indretningen. Indtænk allerede nu de bygninger, som er under renovering til nye formål. Pladsen til sortering i selve lejlighederne er begrænset. Man kan muligvis godt udtænke flere smarte affaldsstativer/bøtter, men problemet er pladsen i den enkelte bolig. Den meget rigtige løsning bør være, at man kan komme nemt af med sit affald hver dag. Det vil betyde, at der skal være meget kort afstand til at aflevere sit affald. Det vil fremme lysten til at sortere mere.

Det er rigtigt set og tak for det. Der er dog mange hensyn at tage ved nybyggeri og renoveringer. Vi gør hvad vi kan for at argumentere for passende muligheder og plads til affaldshåndtering ved byggeprojekter.

Mål 4: Understøtte en bæredygtig hverdag for borgerne og hermed øge borgernes engagement.

Smarte fleksible affaldscontainere i afdæmpede forskellige farver, som altid holdes rene og tilhører den enkelte ejendom er vigtigt. Beholdere må ikke flyttes fra ejendom til ejendom. Det er ikke rart at få beskidte, slidte, defekte og ramponerede affaldscontainer ind på ejendommen. Vi er enige i, at tydelig skiltning med gode billeder og præcis tekst skal anvendes og Magasinet Genbrug bør udsendes flere gange om året og gerne elektronisk til den enkelte borger eller til foreningens affalds-ansvarlige til videre distribution til beboerne.

Det er umiddelbart intentionen, at alle nye beholdere leveres i 'Frederiksberg-grøn', ligesom der har været tradition for længe (men der er stadig nogle af de gamle tilbage i andre farver. De bliver først bortskaffet til genanvendelse når de er udtjent af hensyn til økonomi og bæredygtighed).

Ejendommen har selv ansvaret for at holde beholderne rene. Man kan dog rekvirere vask af beholdere mod betaling via selvbetjeningen på kommunens hjemmeside. Det er tilladt for skraldemændene at udbytte beholderne til genanvendeligt affald mellem ejendommene. Det er regnet med i affaldsgebyr-taksten, da det er meget tidsbesparende, at kunne sætte en tom

beholder fra naboejendommen og tage den fyldte med ud til tømning på bilen. Det sparer dagligt skraldemanden for mange skridt og meget tid. Vi er opmærksom på at det kan forekomme uhensigtsmæssigt i forhold til ejendommens ansvar for selv at holde beholderne rene, men vi har ikke fundet en god løsning på det endnu, som ikke indebærer en stigning i affaldsgebyret.

Der er kommet et nationalt krav om ens piktogrammer i hele landet, der snart vil blive rullet ud på Frederiksberg. Piktogrammer består af en genkendelig farve og et stiliseret billede af affaldstypen. Formentlig i en langsom og gradvis proces – igen for at spare på økonomien og dermed affaldsgebyret. Det er intentionen at supplere de obligatoriske piktogrammer med supplerende, frivillige skilte, der evt. kan sættes op i affaldsskuret eller hvor det giver mening på den enkelte ejendom. De supplerende skilte kan være mere forklarende og vejledende med fx billeder og tekst.

M.h.t. Magasin Genbrug, så vil det udkomme igen. Det er planlagt at udkomme to gange om året, forventeligt første gang i slutningen af april eller starten af maj 2021.

Vi kunne ønske os muligheden for at få besøg af en affaldskonsulent til en generalforsamling eller til afholdelse et lokalt affaldsevent. Det bør kunne tilbydes store bebyggelser og/eller mindre lokalområder.

Det kan vi sagtens lave en aftale om. Skriv gerne lidt nærmere om, hvad I gerne vil høre mere om og hvornår det vil være relevant.

Afslutningsvis synes vi, at det er værd at huske på, at vi er rigtig dygtige til at håndtere affald via forbrændingsanlæg m.v. i Danmark, når vi sammenligner os med mange andre lande i Europa og i verden generelt. Vi kan ikke redde planeten alene, men sørge for fornuftige løbende tiltag, forske, udvikle kreative løsninger m.v., som bevirker lette løsninger for den enkelte borger samtidig med opstilling af realistiske mål og delmål. Samtidig skal der tages hensyn til arbejdsmiljøet for folk, som arbejder med affald i alle led, og borgerne skal have lov til en normal døgnrytme med ro efter gennemført arbejdsdag, børnepasning, huslige gøremål m.v. Fremtiden bygger på mennesker, som trives godt, og medvirker til at give en positiv holdning til affaldssortering, som bygger på adfærdændringer lidt ad gangen samtidig med gode incitamenter.

Kommunen lover dialog om den nye plan. Vi håber på lydhørhed over for borgerne og ser frem til en fornuftig ressourceanvendelse til glæde for os alle. Det afgørende er hvilke valg, der træffes, og vi medvirker gerne i beslutningsprocessen.

Tak for tilbuddet – det har vi noteret os.

Med venlig hilsen

Bestyrelsen for E/F Krystalgården

NB! Affaldsplanen burde være udformet som 3 selvstændige rapporter, en rapport til hver modtagergruppe, og en fuld rapport. Alle rapporter med tilføjelse af en printervenlig version uden billeder. I sproglig sammenhæng bør altid tænkes på målgruppen.

[Høringssvar 13](#)

Kære Anders Kaare

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Allerførst ville det være rart, om lægelatinen på side 3 blev erstattet af det rigtige forord.

Forordet er endnu ikke udarbejdet, idet der er praksis for, at forord til planer først udfærdiges, når selve planindholdet er fastlagt. Den angivne tekst er en såkaldt "mumletekst", som man bruger som fyldtekst for at vise det grafiske udtryk. Det burde vi have tydeliggjort, så man ikke kom i tvivl.

Overordnet er det en solid plan, men der mangler nogle elementer:

1) Der er ingen økonomiske incitamenter i planen, tværtimod. Uanset hvor god eller dårlig man er til at sortere, så giver kommunen blot gebyrskruen et ekstra vrid hvert år. Jo dygtigere ejendommen er til at sortere, jo mindre restaffald, men det belønnes ikke med færre tømninger og nedsat pris for afhentning af restaffald. En simpel belønningsmåde kunne være at indveje restaffald ved afhentning – evt. kombineret med en stigende pris pr. år pr. kg alene for restaffaldet. Beboerne vil hurtigt finde ud af, at der kan spares ved at sortere.

Budgettet er et forenklet estimat for den gennemsnitlige husstand. En konkret ejendom kan mindske omkostningerne for affald ved at nedbringe den nødvendige beholderkapacitet til restaffald, som du skriver. Ejendommen kan således 'belønnes med færre tømninger'. Du er

velkommen til at skrive til affald@frederiksberg.dk , eller benytte selvbetjeningen på kommunens hjemmeside, hvis du mener, at ejendommen har overkapacitet til restaffald.

Yderligere økonomisk incitament til at sortere affald er bestemt noget, kommunen ønsker at fremme. Vi vil derfor også undersøge, hvad der konkret kan gøres inden for de nationale rammer, hvor affaldsgebyret for hver enkelt type affald skal afspejle de faktiske omkostninger til håndtering af dette affald. Intentionen om øget økonomisk incitament til at sortere affald fremgår i øvrigt af høringsudkastets side 23, som et muligt virkemiddel under mål 4. Idéen med at veje affaldet er god, men erfaringer fra andre kommuner har vist, at det teknisk set er dyrt og ustabil i drift at veje affaldet. Derfor er det ikke lige nu en gangbar løsning.

2) Kommunen skal være omstillingsparat. Øget sortering kræver hyppigere afhentning, især når antallet af containere mange steder ikke kan udvides. Det kræver også hurtig indsats, når f.eks. papmængderne øges som følge af stigende pakkemængder under Coronaen. Kommunens største dummert i 2020 var at halvere indsamlingen i forårs månederne 2020 med et ufatteligt svineri til følge. Se vedlagte billede fra 20. marts 2020. Papcontainerne for enden kan ikke ses – de er dækket af et mega lager pap. Der er ikke noget mere nedbrydende for god sortering end at møde frem til containere, som er mere end overfyldte.

Du har helt ret i, at overfyldninger er hæmmende for sorteringen. Kommunen er opmærksom på problemstillingen, bl.a. på baggrund af erfaringerne i forbindelse med affaldsindsamlingen under covid-19 krisen. Aktuelt er vi ved at undersøge om tømmehyppigheden på plast og pap kan sættes op de steder, hvor der vurderes at være et behov.

3) Kommunikation. Skal der sorteres korrekt, skal vejledningen også kunne forstås af alle. Kommunen må lave nogle fremmedsprogede flyers. At det ikke er godt nok med pictogrammer og skilte kan ses af de mange fejlsorterede juice og mælkekartoner. Det bliver måske bedre med den kommende særskilte container, men det kræver en omfattende informationskampagne.

Mad- og drikkekartoner er indtil videre restaffald. Det er først fra 1. juli 2021 vi er klar til at indsamle og genanvende dem. Mad- og drikkekartoner kommer man til at sortere i den samme beholder som plast, dvs. der er ikke behov for en ekstra beholder i boligen eller i affaldsskuret. Kommunen er klar over, at det kræver en stor informationsindsats, hvilket også er intentionen.

Høringssvar 14

Kære Poul Schrøder

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

I dertil egnede beholdere sorteres nu 8 former for husstands affald: Madaffald, Restaffald, Papir, Pap, Plast, Metal, Batterier, Glasflasker. Større kasserede emner hensættes i dertil egnet Storskralds-rum. Overblikket og viljen til sortering mistes ved yderligere fordeling.

Det er et nationalt krav, at alle i Danmark fremadrettet skal sortere 10 typer affald. På Frederiksberg er vi allerede kommet langt, så der mangler kun nr. 9)mad- og drikkekarton og nr. 10) tekstiler.

Mad- og drikkekartoner skal man sortere i den samme beholder som plast, dvs. der er ikke behov for en ekstra beholder i boligen eller i affaldsskuret. Det bliver således 'bare' en udvidelse af den allerede eksisterende plastordning.

(Mad- og drikkekartonerne bliver efterfølgende sorteret i sin egen kategori på et anlæg. Når der er tilstrækkelig mange mad- og drikkekartoner bliver de sendt videre til genanvendelse på et andet anlæg, typisk i Tyskland eller Sverige).

Miljøstyrelsen er endnu ikke kommet med nærmere retningslinjer for hvordan tekstiler skal sorteres, men det vil skulle ske fra 1. januar 2022.

Alle brugbare effekter inkl.. tøj/sko kan afleveres i Diakonissestiftelsens LoppeShop og derved komme andre til gode.

Tak, det er et godt råd, at benytte genbrugsbutikker.

Er enig i bestyrelsens realistiske høringssvar.

[Høringssvar 15](#)

Kære Vibeke Malthe

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til dit høringssvar.

Afhentning mellem kl 18.00-05.30

Det er helt uacceptabelt!

Lastbiler på vores område om natten mellem 22.00-8.00 vil være en stor støjmæssig belastning. Støjen vil gribe meget forstyrrende ind i vores nattesøvn og dermed udgøre en sundhedsrisiko. I sommerperioden, når vi er nødt til at have vinduerne åbne, vil støjbelastningen være endnu større.

Affaldsafhentningen bør ske indenfor perioden 8.00-18.00. (8.00-20.00 hvis det er absolut nødvendigt.)

Den 1. februar 2021 startede pilotprojekt med afhentning af affald fra henholdsvis kl. 3 og kl. 5 om morgenen.

Resultaterne pegede på, at de økonomiske effekter ved afhentning af affald tidligt om morgenen ikke stod mål med ulemperne. Dels var den forventede tidsmæssige besparelse mindre end antaget, dels var belastningen for skraldemændenes arbejdsmiljø og trivsel større end forventet. Gener i forhold til borgernes nattesøvn talte også imod at indføre tidlig udkørsel af skraldebiler som en permanent ordning. Derfor blev pilotprojektet indstillet den 24. marts 2021, tre måneder tidligere end planlagt.

Vibeke M, Krystalgården

[Høringssvar 16](#)

[Høringssvar 17](#)

Kære Niels Hartung Nielsen / Dansk Naturfredningsforening

Mange tak for dit høringssvar.

Se venligst nedenfor med blå skrift kommunens kommentar til de enkelte punkter i dit høringssvar.

Danmarks Naturfredningsforening Frederiksberg Afd. høringssvar til Ressource- og affaldsplan 2026.

Vi har med interesse studeret forslaget til Ressource- og affaldsplan 2026. Vi kan kun støtte op om kommunens tiltag med hensyn affaldssortering og ønsket om øget genanvendelse af det indsamlede affald. Det er godt at vi allerede nu har så ambitiøse affaldsordninger og kan kildesortere vort affald, så det allerede nu i så stort omfang kan genanvendes.

Tak for opbakningen. Det er vi glade for.

Desværre er den foreliggende plan, på over 50 sider, ikke særlig tilgængelig for almindelige mennesker, det er jo ikke en konkret plan, men nærmere en undersøgelse med en masse ord om aktiviteter og konstateringer, som man kun kan forholde sig positivt til. Var det ikke muligt i fremtiden at forkorte disse skrivelser og komme med klare forslag til hvordan man tænker sig at løse affaldsproblematikken her på Frederiksberg?

Ressource- og Affaldsplan 2026 er en overordnet plan for, hvad der skal ske på affaldsområdet på Frederiksberg i de kommende år. Kommunen er, som alle andre kommuner, forpligtet til at lave en sådan plan. Planen udgør den overordnede, politiske besluttede strategiske ramme for kommunes indsats. Planen skal således via konkrete tiltag omsættes i handling. Planen udgør derfor ikke kommunes direkte kommunikation eller vejledning til borgerne om, hvordan man skal gøre i praksis. Planen giver baggrunden herfor, herunder hvilke målsætninger, det er tanken at opfylde med konkrete tiltag og handlinger. Det bør naturligvis tydeliggøres i planen, fx i planens forord.

Fra kommunen formidler vi løbende fx sorteringsguider til at hænge på køleskabet, gode råd og forslag til indretning i køkkener, bedre skiltning på beholdere og til skralderum og så tilbyder vi, at den enkelte ejendom/gård kan få besøg af kommunens genbrugsguider, som kan vejlede om sortering og løsninger. Desuden har kommunen en AffaldsABC, hvor alle slags affald kan slås op (affald.frederiksberg.dk/SorteringsGuide). Vi udgiver også Magasin Genbrug med gode råd og vejledning.

Planen behandler fint de forskellige typer affald, men hvorfor er der ikke noget om haveaffald?

Frederiksberg har stadig mange villahaver

og mange etageejendomme har jo også store arealer med gårdhaver. I samme kategori er indsamling af juletræer, som jo hvert år også er en affaldskategori man bør tage stilling til.

Det er rigtigt set, at haveaffald og juletræer ikke er nævnt i planen. Mange tak for det. Det vil blive taget med i det videre arbejde.

Vi så gerne mere ambitiøse mål, øget kommunalt engagement i bytte- og reparationsværksteder, samt vil vi opfordre kommunen til at indarbejde økonomiske incitament, f.eks. med øget pris for restaffald.

Bytte- og reparationsværksteder er gode tiltag, der kan bidrage til at understøtte lokalt engagement i bæredygtighed og sende et stærkt signal til omverdenen. Det er derfor også et tiltag, der er under overvejelse, men initiativet vil med hensyn til mængder og CO2-effekt kun i meget begrænset omfang kunne bidrage til målopfyldelse.

Øget økonomisk incitament til at sortere affald er bestemt noget, kommunen ønsker at fremme. Det vil derfor også blive undersøgt, hvad der konkret kan gøres inden for de nationale rammer, hvor affaldsgebyret for hver enkelt type affald skal afspejle de faktiske omkostninger til håndtering af dette affald. Intentionen om øget økonomisk incitament til at sortere affald fremgår i øvrigt af høringsudkastet side 23, som et muligt virkemiddel under mål 4.

Med venlig hilsen

Niels Hartung Nielsen,

Danmarks Naturfredningsforening,

Frederiksberg Afdeling.